

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht: 17.06.2024.a Haapsalus
Koostaja ametinimetus ja nimi: Lääne Ringkonnaprokuratuuri abiprokurör Marelle Ulla
Kriminaalasja number: 23257050188
Kuriteo kvalifikatsioon: Karistusseadustiku (edaspidi KarS) § 199 lg 1
Kahtlustatava/Süüdistatava nimi: **XXX /ik xxx/**
Kuriteo toimepanemise aeg: 27.10.2023

Lääne Ringkonnaprokuratuur menetleb kriminaalasja, milles XXXile on esitatud kahtlustus KarS § 199 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises, mis seisnes selles, et tema võttis 27.10.2023 ajavahemikul kell 12.45 kuni 13.00 Haapsalu linnas XXX asuval XXX XX-le kuuluval kinnistul olevast abihoonest võõra vallasasja ebaseadusliku omastamise eesmärgil ära XXX-le kuuluva süvavee pumba väärtusega 232.42 eurot ning akusae koos laadija ja akuga koguväärtusega 450 eurot, põhjustades oma tegevusega XXX-le varalise kahju kokku 682.42 euro suuruses summas. Kahtlustatav on varguses osaliselt süüd tunnistanud ja seda kahetsenud.

Kohtueelse menetlusega on tuvastatud, et XXX on toime pannud varavastase kuriteo. Temale etteheidetav süütegu on teise astme kuritegu, mille eest näeb karistusseadustik ette karistusena rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse.

Kriminaalmenetluse seadustiku (KrMS) § 202 lg 1 sätestab, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju, tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks. Viidatud paragrahvi lõike 7 järgi juhul, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib KrMS § 202 lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

Prokurör, vaadanud läbi kriminaaltoimiku materjalid, analüüsinud kuriteo toimepanemise asjaolusid, isikut, tema käitumisviisi, süü suurust, kuriteo olulisust ja raskusastet, leiab, et käesoleval juhul esinevad KrMS § 202 lõigetes 1 ja 7 sätestatud eeldused menetluse lõpetamiseks järgmistel motiividel.

Süü suuruse hindamisel võetakse aluseks KarS-is toodud põhimõtted, eelkõige §-s 57 sätestatu. Arvestatakse isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurust, isiku vanust ja arusaamisvõimet ning seaduseandja sätestatud karistusraame. Kahtlustatavale XXX süüks arvatava teise astme kuriteo eest ei ole ette nähtud vangistuse alammäära ning antud süüteo eest võib mõista ka rahalise karistuse. Eelnevast järeldub, et seadusandja hinnangul on tegemist kuriteoga, mille puhul võib isiku süüd pidada väiksemaks, sest väiksemad sanktsioonimäärad viitavad ka väiksemale süüle. Kahtlustatava poolt kuriteoga tekitatud kahju ei ole suur ning ta on valmis võtma kohustuse kannatanule tekitatud varaline kahju hüvitada. Kahtlustatav on kohtueelsel uurimisel tunnistanud kannatanule kuuluva pumba vargust, põhjendades seda kannatanuga tekkinud vaidlusega saamata jäänud töötasu pärast. Eeltoodud kõiki asjaolusid arvestades saab tõdeda, et kahtlustatava süü suurus kuriteo toimepanemisel ei ole suur.

Prokuröri tuleb XXXi osas hinnata ka avalikku menetlushuvi kriminaalmenetluse jätkamiseks. Avalik menetlushuvi on määratlemata õigusmõiste ning selle all tuleb mõista üld- ja eripreventiivseid kaalutlusi. Avalik menetlushuvi on üldpreventiivsest aspektist lähtuvalt olemas siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad. Avalik menetlushuvi on olemas näiteks sellistel juhtumitel, kui kuritegu on toime pandud elusfääris, mille vastu peab avalikkusel olema eriline usaldus või isiku karistamine on vajalik õiguskorra kaitsmise huvides või kuriteo tõttu puuduvad kannatanul peale kriminaalmenetluse efektiivsed õiguskaitsevahendid. Eelloetletud põhjustel avalik menetlushuvi üldpreventiivsetel kaalutlustel käesoleva kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub.

Avalik menetlushuvi on eripreventiivsete kaalutluste kohaselt olemas siis, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib tingida tema poolt uute süütegude toimepanemise. Seda, kui suur on selline tõenäosus, on võimalik hinnata lähtuvalt isiku varasemast karistusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust, sealjuures ka sellest, kas tegemist on ühekordse või korduva teoaktiga. Karistusregistri andmetel kahtlustatav on XXX Tartu Maakohtu otsusega kohtulikult karistatud. Et tegemist on süüdimõistmisega 2022.a toime pandud arvutiandmetesse sekkumise süüteokoosseisuga ehk oluliselt erineva kuriteoga, siis ei nähtu siit XXX ühest käitumismustrit samalaadsete kuritegude toimepanemisel.

Käesolevas kriminaalasjas etteheidetava süüte kriminaalõigusnormidega kaitstava õiguskorra heastamine ning kahtlustatava õiguskuulekale käitumisele suunamine on prokuröri arvates võimalik saavutada ka muude vahenditega, kui kriminaalkorras karistamisega. KarS § 56 lg-s 1 sätestatud üld- ja eripreventsiooni eesmärgid on saavutatavad ka ilma isikut kriminaalvastutusele võtmata. Kahtlustatava suhtes ei ole lähima aasta jooksul kriminaalmenetlust lõpetatud avaliku menetlushuvi puudumisega ega leppimisega.

Prokurör, hinnanud kohtuelse menetluse käigus kogutud tõendeid ning isiku varasemat ja ka teo toimepanemise järgset käitumist, on seisukohal, et KarS § 56 lg 1 sätestatud eesmärgid on võimalik saavutada ka kriminaalmenetluse lõpetamisega ja kohustuste määramisega. Eelnevast tulenevalt prokuröri hinnangul on piisav meede määrata XXX kohustuseks tasuda kannatanu tsiviilhagi, kriminaalmenetluse kulud ning teha sihtotstarbeline makse üldsuse huvides väiksemas määras. Et tegemist on teise astme kuriteoga, isiku süü ei ole suur ja menetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, siis leiab prokurör, et on olemas alused kriminaalmenetluse lõpetamiseks XXXi suhtes KrMS § 202 sätteid kohaldades.

Eeltoodu alusel ja juhindudes KrMS § 202 lg 2,7, § 206, § 207 abiprokurör

m ä ä r a s :

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 23257050188 menetlus XXXi suhtes seoses avaliku menetlushuvi puudumisega.
2. **Määratud kohustuse liik ja määr: XXX on kohustatud**
 - 2.1 **tasuma 500 (viissada) eurot sihtotstarbeliseks kasutamiseks üldsuse huvides.** Makse saaja andmed edastatakse lisalehel pärast määruse allkirjastamist.
 - 2.2 **hüvitama tsiviilhagi summas 682.42 eurot kannatanu XXX arveldusarvele nr EEXXXXXXXXXXX.**
 - 2.3 **tasuma kriminaalmenetluse kulud 244 (117.12+126.88) eurot** (makseinfo lisalehel).**Kohustuste täitmise lõpptähtaeg on 17.detsember 2024.a.**

Maksete tasumisel märkida maksekorralduse selgitusse kriminaalasja number 23257050188. Kahtlustataval tuleb sihtotstarbelise makse ja kahju hüvitamise kohta esitada prokuratuurile maksekorraldus(ed) e-posti aadressile laanerp.kohustused@prokuratuur.ee või paberkanalil aadressil Sadama 21, Haapsalu 90502.
3. Tõkendi tühistamine: tõkendit ei ole kohaldatud
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: DVD plaat turvakaamera salvestisega jätta kriminaalasja juurde

5. Kriminaalmenetluse kulud: riigi õigusabi tasu tuleb kahtlustataval tasuda tähtajalise kohustusena kriminaalmenetluse lõpetamisel.
6. Riiklikus sõrmejälgede registris ja riiklikus DNA-registris sisalduvate andmete kustutamine: andmeid ei ole kogutud
7. Vahistuse andmed: vahistamist ei ole kohaldatud
8. Tsiviilhagi: kannatanu esitatud tsiviilhagi tuleb kahtlustataval hüvitada kriminaalmenetluse lõpetamise kohustusena
9. Kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia anda viivitamata kahtlustatavale
10. Käesoleva määruse ära kiri saata viivitamata kannatanule, kel on õigus tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul prokuratuuris asukohaga Sadama 21 Haapsalu (tutvunud e-toimikus).
11. Vastavalt KrMS § 207 lõikele 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, asukohaga Wismari 7, Tallinn 15188
12. Kahtlustatavale on selgitatud, et kui ta ei täida temale pandud kohustusi, uuendab prokuratuur kriminaalmenetluse KrMS § 202 lõike 6 sätetest juhenduvalt ning kriminaalmenetlust jätkatakse üldises korras saadetuna Pärnu Maakohtu Haapsalu kohtumajale.

(allkirjastatud digitaalselt)
Marelle Ulla

(allkirjastatud digitaalselt)
Kahtlustatav XXX

(allkirjastatud digitaalselt)
Kaitsja XXX